

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย :
กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์
**Guidelines for the operational of the student support system for Early
Childhood Students : A Case Study of Ban Nai Mueang
School, Pichai District, Uttaradit**

ศตวรรษ บุตรพา และ วจี ปัญญาใส

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Sattawat Bootpa and Vajee Panyasai

Uttaradit Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : sattawatbootpa0910301062@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน คณะครูโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 54 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1,010 คน รวมทั้งหมด 1,082 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ใช้ในการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน คณะครูโรงเรียนบ้านในเมือง จำนวน 7 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 6 คน รวมทั้งหมด 16 คน กลุ่มที่ 2 ใช้ในการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คณะครูโรงเรียนบ้านในเมือง จำนวน 5 คน และนักจิตวิทยาคลินิกและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย พบว่าวัตถุประสงค์ 1) แผนการดำเนินงานไม่ชัดเจน การบันทึกข้อมูลไม่เป็นระบบ ครูขาดความรู้ประสบการณ์ค่อนข้างมากในการดำเนินงาน จึงไม่สามารถดำเนินงานระบบดูแลนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ รวมถึงผู้ปกครอง

* วันที่รับบทความ : 12 เมษายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 12 พฤษภาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 2 พฤษภาคม 2566

Received: April 12 2023; Revised: May 1 2023; Accepted: May 2 2023

และหน่วยงานภายนอก ยังขาดความร่วมมือกับทางโรงเรียน วัดฤๅษะสงฆ์ 2) แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูประจำชั้นดำเนินการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนครบทุกด้านอย่างเป็นระบบ การคัดกรอง ครูประจำชั้นดำเนินการพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนและใช้แบบประเมินพฤติกรรมอย่างครบถ้วน การส่งเสริมและพัฒนา ครูประจำชั้นร่วมกับผู้ปกครองจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ครูประจำชั้นร่วมกับผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอกร่วมในการดูแลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา การส่งต่อ ครูประจำชั้นกับผู้ปกครองร่วมกันในการตัดสินใจประสานกับหน่วยงานภายนอก ในกรณีมีการส่งต่อภายนอก วัดฤๅษะสงฆ์ 3) ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แนวทางการดำเนินงาน; ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; นักเรียนระดับปฐมวัย

Abstracts

Research the Guidelines for the operational of the student support system for Early Childhood Student: A Case Study of Ban Nai Muang School, Phichai District, Uttaradit Objectives 1) to study the operating conditions of the student care and student support system, 2) to study the guidelines for the operational of the early childhood care and student support system, and 3) to assess the suitability and feasibility of the guidelines for the care and student support system for early childhood students. The population used in the research were 15 school committees, 3 school administrators, 54 school teachers in Phichai District, Uttaradit , and 1,010 students' parents, a total of 1,082 people. There were 2 groups of samples used in the research. Group 1 was used to study Objective 1 and Objective 3, consisting of 3 school administrators, 7 Ban Muang School teachers, 6 students' parents, total. Total 16 people. Group 2 was used to study Objective 2, consisting of 2 school committees, 1 school administrator, 5 Ban Muang School teachers, and clinical psychologists and public health officers involved in early childhood development assessment. 2 people, total 10 people. By selecting specific The research tools were an interview form, a focus group discussion form. and a suitability and feasibility assessment form Data was analyzed by content analysis. The determination of frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research results: A study of the operating conditions of the early childhood student care and student support system found that the objectives 1) The operational plan was unclear. Data logging is not systematic. Teachers lack knowledge and experience quite a lot in operations. therefore unable to systematically operate the student care system including parents and external agencies There is still a lack of cooperation with the school. objectives are 2) Follow the procedures of the student support system, which requires 5 steps to get to know each student individually. The class teacher works to ensure all the students meet their requirements. Screening The class teacher carries out criteria criteria for the group. students and complete competency assessment forms. promotion and development Class teachers together with parents organized activities within the school, prevention, help and correction.

Class teachers work with parents and external agencies to take care of at-risk students, and groups with problems, referrals, class teachers and parents together in making decisions, coordinating with external agencies. In case of external forwarding Objective 3) The suitability and feasibility assessment results were at the highest level.

Keywords: Guidelines for the operational; Student support system; Elementary school student

บทนำ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ในมาตรา 6 มีความมุ่งหมายว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” มาตรา 7 กล่าวถึงหลักการว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง”(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 5-6) หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 13) และหมวดมาตรา 26 ให้โรงเรียนจัดการประเมิณนักเรียน โดยพิจารณาจากการพัฒนาการของนักเรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 15)

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแบบไร้พรมแดน ก่อให้เกิดการ หลั่งไหล แลกเปลี่ยนของวัฒนธรรมทั่วโลก ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีการรับรู้ ความคิด เจตคติ และพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคมก็มีมากขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน (มธุริน แผลงจันทิก, 2554 อ้างถึงใน สุภัสสร สุริยะ, 2562 : 1) เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันจำนวนไม่น้อย ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรักความปรารถนาดีอย่างมากเพียงใดก็ตามก็ไม่อาจพิทักษ์ปกป้อง และคุ้มครอง

เด็กและเยาวชนให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์ ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่างๆ พบว่าเด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานและระดับอื่น ๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ตกเป็นทาสของเกมคอมพิวเตอร์ นิยม ประลองความเร็วด้วยการแข่งขัณรถมอเตอร์ไซด์ ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาและข้อขัดแย้ง มี เพศสัมพันธ์เร็วขึ้น เข้าถึงสารเสพติดได้ง่าย ขาดหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ นอกจากนี้เด็กและเยาวชนยังมี พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคม อาทิ ไม่ชอบไปโรงเรียน หนีเรียน ทำร้ายรังแกกันเอง หมกมุ่นกับสื่อที่ ไม่สร้างสรรค์ นิยมบริโภคอาหารกรุบกรอบ อาหารที่ไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ เคี้ยว เคี้ยว หมองโลกในแง่ร้าย ไม่สนใจต่อปัญหาสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 อ้างถึงใน จันทป์ภา บุตรดี, 2562 : 2)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมี ขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเป็น บุคลากรหลักในการดำเนินการ มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากสถานศึกษา กระบวนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเริ่มตั้งแต่ การวางแผนการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมาย ลำดับความสำคัญ กำหนดกิจกรรมโครงการ กำหนดมาตรฐาน การปฏิบัติงาน มอบหมายหน้าที่การดำเนินการตามแผน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการประเมินผล สถานศึกษา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียน และแก้วิกฤตสังคมจึง ควรนำกระบวนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบท ของโรงเรียน โดยมุ่งหวังให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันดำเนินงาน และสำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ต้องเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างเต็มความสามารถด้วยความรักความเอื้ออาทรและความเข้าใจ เพื่อ สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งในเชิงสร้างเสริมภูมิคุ้มกันการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา การส่งเสริมการพัฒนา ตามศักยภาพตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาได้(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 อ้างถึงใน พงษ์จันทร์ กลิ่นสุคนธ์ 2563 : 1)

สภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ นักเรียนระดับชั้นปฐมวัย ครอบครัวยากมีสภาพโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ และปัจจุบันมีปัญหาการหย่าร้างของ ผู้ปกครองที่สูงขึ้น ทำให้นักเรียนขาดความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ การส่งเสริมการเรียนรู้และพฤติกรรมใน ด้านต่าง ๆ โดยนักเรียนส่วนมากจะอยู่กับตายายหรือปู่ย่า พบปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนมีพฤติกรรมภาวะ บกพร่องทางสมาธิสั้นส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) เป็นความผิดปกติของกระบวนการเรียนรู้ที่แสดงออกทางด้าน การอ่าน การเขียนสะกดคำ การคำนวณและ เหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ ที่เกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ทำให้ผลการเรียนของเด็กต่ำกว่าศักยภาพที่ แท้จริง พฤติกรรมภาวะบกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรมก้าวร้าวที่นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม

ต่อต้านตนเองหรือผู้อื่น แสดงออกถึงความต้องการทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขอารมณ์และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ส่งผลจนกระทั่งเด็กโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว ผลเสียที่ตามมาอาจลุกลามไปถึงการสูญเสียของชีวิต และพฤติกรรมภาวะการติดแท็บเล็ตและมือถือสมาร์ทโฟน เพราะการใช้แท็บเล็ตและมือถือสมาร์ทโฟนเป็นเวลานานและต่อเนื่องจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านร่างกาย จิตอารมณ์ สังคมและการสื่อสาร รวมทั้งความสามารถในการเรียนรู้ได้ พฤติกรรมเหล่านี้ที่กล่าวมานี้มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน (คณะครูสายชั้นปฐมวัยโรงเรียนบ้านในเมือง, สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2565)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนระดับปฐมวัย โดยผ่านครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นหลัก ร่วมมือกับผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องในการคัดกรอง ช่วยเหลือ ป้องกัน แก้ไข ปัญหา เพื่อส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนให้นักเรียนเจริญเติบโตอย่างเต็มตามศักยภาพ อันจะก่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพต่อการส่งเสริมให้นักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเติบโตเป็นบุคลากรที่ดีมีความสามารถของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งออกเป็นได้ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย

2. สังเคราะห์ประเด็นที่ได้จากการศึกษาเอกสาร เพื่อหาประเด็นในการสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

3. นำประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ ไปตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

4. ปรับปรุงแก้ไขและนำสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 จำนวน 16 คน

5. นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาสรุปสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย

2. นำผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากระยะที่ 1 มาสรุปผลเพื่อสร้างกรอบและประเด็นคำถามการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

3. ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 จำนวน 10 คน

4. นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มผนวกกับข้อมูลการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

5. จัดทำร่างแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาคั่นคว่ำอิสระ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

6. นำแนวทางที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

7. นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านในเมือง

2. แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

3. แบบสอบถามประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การสัมภาษณ์ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านในเมือง มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จะสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูโรงเรียนบ้านในเมือง และผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ และสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยสร้างคำถามในการสัมภาษณ์ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามองค์ประกอบของการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ประกอบด้วย. 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรอง 3. การส่งเสริมและพัฒนา 4. การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และ 5. การส่งต่อ

1.2 นำร่างการสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาเพื่อแก้ไขและข้อเสนอแนะ

1.3 ผู้วิจัยนำกรอบการสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) เพื่อความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ว่าคำถามแต่ละข้อมีความตรงเชิงเนื้อหาหรือไม่

1.4 ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์และแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง

1.5 พิมพ์แบบสัมภาษณ์เป็นฉบับจริง เพื่อผู้วิจัยนำสู่กระบวนการสัมภาษณ์ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย ตามองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย จะสนทนากลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร

สถานศึกษา คณะครูโรงเรียนบ้านในเมือง และนักจิตวิทยาคลินิกและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เชี่ยวชาญในด้าน การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาและสังเคราะห์การ พัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยตามองค์ประกอบของระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน

2.2 นำสรุปประเด็นหรือข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ ที่ปรึกษา และคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาเพื่อแก้ไขและเสนอแนะ

2.3 ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการควบคุม สารนิพนธ์ จัดพิมพ์แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นฉบับจริงเพื่อผู้วิจัย นำไปสู่กระบวนการ ประชุมสนทนากลุ่ม

2.4 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ฉบับจริงใช้ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับปฐมวัย ตาม องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน

3. แบบสอบถามประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ดังนี้

3.1 นำประเด็นที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาสรุปเป็นแนวทาง และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

3.2 ร่างแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้เพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อตรวจและนำไปปรับปรุงแก้ไข

3.3 นำแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่ปรับปรุงแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับ สมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับ ปฐมวัยของโรงเรียนบ้านในเมือง ตามองค์ประกอบของการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูโรงเรียนบ้านในเมือง และผู้ปกครองนักเรียน โดย มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ส่งหนังสือราชการขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากสำนักงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัด อุตรดิตถ์

1.2 ผู้วิจัยนัด วัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้รับการสัมภาษณ์เตรียมตัวและสามารถตอบคำถามได้อย่างตรงประเด็น

1.3 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลแบบเผชิญหน้าโดยใช้คำถามตามกรอบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ ผู้ให้การสัมภาษณ์สามารถใช้ภาษาของตนเองตอบคำถามกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูโรงเรียนบ้านในเมือง และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ได้ครบ

1.4 ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้เครื่องมือบันทึกเสียงช่วยและได้ทำข้อตกลงกับผู้ให้สัมภาษณ์ว่าจะไม่เผยแพร่คลิปเสียง

1.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สรุปผลการสัมภาษณ์ เพื่อไปสังเคราะห์จัดทำร่างประเด็นการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านในเมือง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ดังนี้

2.1 ส่งหนังสือราชการขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

2.2 ผู้วิจัยสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูโรงเรียนบ้านในเมือง และนักจิตวิทยาคลินิกและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เชี่ยวชาญในด้านการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย

2.3 รวบรวมและสรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ข้อเสนอแนะ ตามแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2.4 ผู้วิจัยนำผลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มาสังเคราะห์เป็นแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

3. แบบสอบถามประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ มีขั้นตอนการเก็บข้อมูลดังนี้

3.1 ขอนหนังสือราชการขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

3.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมและความเป็นไป กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูโรงเรียนบ้านในเมือง และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย

3.3 ติดตามแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และรับคืนโดยผู้วิจัยเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อได้รับข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาจัดระเบียบข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา ดังนี้

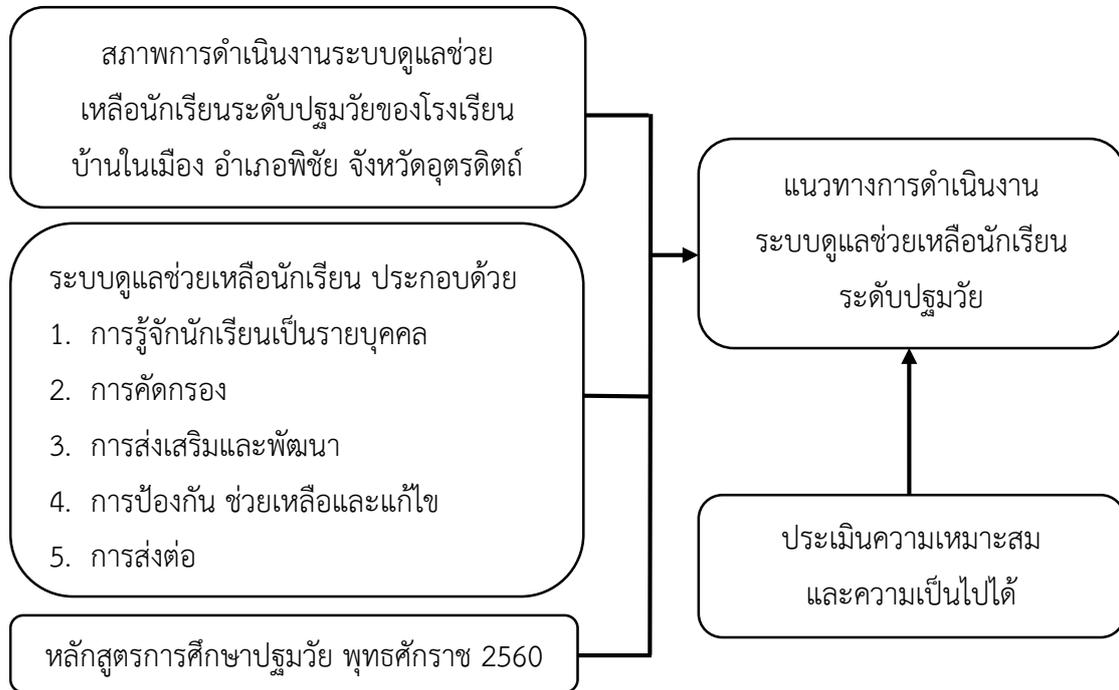
1. การวิเคราะห์กรอบการสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย ของโรงเรียนบ้านในเมือง โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ จากกรอบการสัมภาษณ์ในแต่ละข้อของการสัมภาษณ์มาว่า ผู้ให้การสัมภาษณ์มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ผ่านมามีการดำเนินงานเป็นอย่างไร ปัญหาที่พบในการดำเนินงาน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความถี่

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความถี่ โดยการบรรยายสรุปความ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งทำเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทหาระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย กระบวนการ 5 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 36) และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 25-48) ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4. การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5. การส่งต่อดังนี้

1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า โรงเรียนดำเนินการประชุมวางแผนด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในระดับปฐมวัยไม่ชัดเจน ครูประจำชั้นดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นหลัก มีการประสานขอข้อมูลจากผู้ปกครองทางประวัติส่วนตัว การประชุมผู้ปกครอง กลุ่มไลน์ห้องเรียน การพูดคุยในตอนมารับมาส่ง และการออกเยี่ยมบ้าน โดยการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 ด้าน ยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน แต่ทางโรงเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุนเครื่องมือและงบประมาณในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามระดับประถมศึกษาอยู่แล้ว และพบปัญหาผู้ปกครองบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน

1.2 การคัดกรองนักเรียน พบว่า โรงเรียนดำเนินการประชุมวางแผนด้านคัดกรองในระดับปฐมวัยไม่ชัดเจน ครูบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดกรองที่ชัดเจน ครูประจำชั้นใช้การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนร่วมกับแบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) ประเมินร่วมกับผู้ปกครองในการจัดกลุ่มนักเรียน

โดยยังขาดการประเมินจากตัวนักเรียน ทำให้การคัดกรองจัดกลุ่มผลยังไม่ชัดเจน โดยครูประจำชั้นจะรายงานผลการคัดกรองนักเรียนต่อผู้ปกครองเป็นการส่วนตัว ถ้าพบปัญหาที่ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองช่วยเหลือนักเรียนต่อไป และนำผลการคัดกรองมาเป็นข้อมูลในการช่วยเหลือ ส่งเสริมนักเรียนร่วมกับผู้ปกครอง และพบปัญหาว่าผู้ปกครองบางส่วนไม่ยอมรับพฤติกรรมของนักเรียน

1.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า โรงเรียนดำเนินการประชุมวางแผนด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในระดับปฐมวัยไม่ชัดเจน ครูบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน กลุ่มเสียง และกลุ่มมีปัญหา ครูประจำชั้นดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเป็นหลัก จัดกิจกรรมอบรมหน้าชั้นเรียน ประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง จัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการพัฒนานักเรียน ครูประจำชั้นได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน รายงานผลการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนต่อผู้ปกครองเป็นการส่วนตัว เมื่อพบปัญหามีการจัดการประชุมผู้ปกครองพบครูประจำชั้นเพื่อร่วมกันหาแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน

1.4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข พบว่า โรงเรียนดำเนินการประชุมวางแผนด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขในระดับปฐมวัยไม่ชัดเจน ครูบางท่านขาดทักษะความเข้าใจในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียนกลุ่มเสียง และกลุ่มที่มีปัญหา ระดับปฐมวัยยังไม่มีกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียนที่ชัดเจน ครูประจำชั้นจะดำเนินการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายผู้ปกครองในการป้องกัน ช่วยเหลือ รายงานผลการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขผู้ปกครองเป็นการส่วนตัว ติดตามผลการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียนจากผู้ปกครองโดยตรง และโรงเรียนยังไม่มีมีการประเมินและติดตาม การดำเนินงานการป้องกันช่วยเหลือแก้ไขระดับปฐมวัยไม่ชัดเจน

1.5 การส่งต่อ พบว่า โรงเรียนดำเนินการประชุมวางแผนด้านการส่งต่อในระดับปฐมวัยไม่ชัดเจน ครูบางท่านขาดทักษะความเข้าใจในการส่งต่อนักเรียน ครูประจำชั้นเป็นผู้อบรม ส่งเสริมพฤติกรรมเป็นหลักในชั้นเรียน ครูประจำชั้นประสานงานร่วมกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือนักเรียน สร้างความเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียน ระดับปฐมวัยยังไม่มีเครือข่ายการส่งต่อภายนอกที่ชัดเจน และโรงเรียนยังไม่มีมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการส่งต่อในระดับปฐมวัยที่ชัดเจน

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม ตามตารางดังนี้

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับปฐมวัย	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.50	0.59	มาก	4.68	0.52	มากที่สุด
2. ด้านการคัดกรอง	4.46	0.66	มาก	4.64	0.52	มากที่สุด
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	4.51	0.58	มากที่สุด	4.67	0.60	มากที่สุด
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	4.53	0.63	มากที่สุด	4.64	0.60	มากที่สุด
5. ด้านการส่งต่อ	4.53	0.59	มากที่สุด	4.71	0.50	มากที่สุด
โดยรวม	4.51	0.61	มากที่สุด	4.67	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{X}=4.53$) รองลงมา คือ ด้านการส่งต่อ ($\bar{X}=4.53$) และด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{X}=4.51$) สำหรับข้อที่มีระดับความเหมาะสมต่ำที่สุด คือ ด้านการคัดกรอง ($\bar{X}=4.46$)

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการส่งต่อ ($\bar{X}=4.71$) รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.68$) และด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{X}=4.67$) สำหรับข้อที่มีระดับความเป็นไปได้ต่ำที่สุด คือ ด้านการคัดกรอง ($\bar{X}=4.64$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านในเมือง พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนดำเนินการประชุมวางแผนด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในระดับปฐมวัยไม่ชัดเจน ครูประจำชั้นดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นหลัก มีการ

ประสานขอข้อมูลจากผู้ปกครองทางประวัติส่วนตัว การประชุมผู้ปกครอง กลุ่มไลน์ห้องเรียน การพูดคุยในตอนมารับมาส่ง และการออกเยี่ยมบ้าน โดยการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 ด้าน ยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน ผู้ปกครองบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนดำเนินการประชุมวางแผนด้านคัดกรอง ในระดับปฐมวัยไม่ชัดเจน ครูบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดกรองที่ชัดเจน ครูประจำชั้นใช้การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนร่วมกับแบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) ประเมินร่วมกับผู้ปกครองในการจัดกลุ่มนักเรียน โดยยังขาดการประเมินจากตัวนักเรียน ทำให้การคัดกรองจัดกลุ่มยังไม่ชัดเจน และพบปัญหาว่าผู้ปกครองบางส่วนไม่ยอมรับพฤติกรรมของนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนานักเรียน โรงเรียนดำเนินการประชุมวางแผนด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในระดับปฐมวัยไม่ชัดเจน ครูบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข โรงเรียนดำเนินการประชุมวางแผนด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขในระดับปฐมวัยไม่ชัดเจน ครูบางท่านขาดทักษะความเข้าใจในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ระดับปฐมวัยยังไม่มีกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียนที่ชัดเจน และโรงเรียนยังไม่มีมีการประเมินและติดตาม การดำเนินงานการป้องกัน ช่วยเหลือแก้ไขระดับปฐมวัยไม่ชัดเจน ด้านการส่งต่อ โรงเรียนดำเนินการประชุมวางแผนด้านการส่งต่อในระดับปฐมวัยไม่ชัดเจน ครูบางท่านขาดทักษะความเข้าใจในการส่งต่อนักเรียน ระดับปฐมวัยยังไม่มีเครือข่ายการส่งต่อภายนอกที่ชัดเจน และโรงเรียนยังไม่มีมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการส่งต่อในระดับปฐมวัยที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ เทตศักดิ์ ยะยอง (2562 : 89) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดอยคำ อำเภอยอด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบปัญหาขาดการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ หลักฐานเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูยังไม่ค่อยเข้าใจในการใช้เครื่องมือการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ครูยังไม่มีคู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ครูดำเนินการแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง แต่ไม่เห็นมีการบันทึกข้อมูลลงที่เป็นระบบชัดเจน และด้านการส่งต่อนักเรียน ครูยังไม่เข้าใจเรื่องการวางแผนในการส่งต่อนักเรียน และยังขาดการประสานงานกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ ธิติณัฏดา สิงห์แก้ว (2562 : 85) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดป่าติงห้วยยาบ พบว่า งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ขาดการประสานร่วมมือกับผู้ปกครองในการเก็บข้อมูล ด้านการคัดกรองนักเรียน ยังไม่มีการประมวลข้อมูลอย่างเป็นระบบ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน มีครูไม่เพียงพอต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเท่าที่ควร ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ยังขาดการมีส่วนร่วมภายในโรงเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ยังไม่มีความชัดเจนของข้อมูลในการประสานงานการส่งต่อ และยังสอดคล้องกับ จรินทร์ ชูนาวา (2564 : 54) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบ

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนไม่มีปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน ด้านการคัดกรองนักเรียน นักเรียนแสดงพฤติกรรมแตกต่างระหว่างอาศัยอยู่ที่บ้านกับที่โรงเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ไม่สามารถจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้ครบ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข การบริหารงานของโรงเรียนขาดการดำเนินงานที่ชัดเจน และด้านการส่งต่อนักเรียน ครูมีภาระงานสอน ไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา

2. ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย พบว่า

2.1 แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลระดับปฐมวัย ศึกษาดูงานแนวทางการดำเนินงานในระดับประถมศึกษา นำแนวทางมาปรับใช้ให้เหมาะกับบริบท ประชุมวางแผนกำหนดปฏิทินในการดำเนินงานอย่างชัดเจน จัดอบรมให้ความรู้กับครูและพัฒนาแบบฟอร์มเอกสารในการจัดเก็บข้อมูลทั้ง 3 ด้าน ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ส่งเสริม สนับสนุนเครื่องมือและงบประมาณ มีการประชุมชี้แจงถึงข้อดีของการให้ข้อมูลนักเรียน และข้อเสียถ้าผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน ครูประจำชั้นจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตร สร้างความเข้าใจความไว้วางใจให้กับผู้ปกครอง เก็บข้อมูลจากประวัติส่วนตัว การประชุมผู้ปกครอง กลุ่มไลน์ห้องเรียน การพูดคุยในตอนมารับมาส่ง และการออกเยี่ยมบ้าน พร้อมทั้งมีการประชุม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนำปัญหาและอุปสรรคการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วีระ มีมาก (2562 : 85) ได้ศึกษาการศึกษาผลและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า โรงเรียนมีการแต่งตั้งคำสั่งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ครูที่ปรึกษาจะต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลจากแฟ้มประวัติของนักเรียนทุกคน ฝ่ายบริหารดำเนินการ กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และยังสอดคล้องกับ พรวิมล กลิ่นศรีสุข (2564 : 172) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม พบว่าสถานศึกษามีการดำเนินการวางแผน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โดยให้ครูที่ปรึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลจากการจัดทำระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน ด้วยวิธีการบันทึกการประเมิน การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน การสังเกต สัมภาษณ์ และวิธีอื่น ๆ โดยครูที่ปรึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านความสามารถ ด้านการสุขภาพ และด้านครอบครัว ผู้บริหารสถานศึกษา นิเทศ ติดตามการดำเนินงาน และอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน ครูที่ปรึกษาสรุปและรายงานผลการจัดเก็บข้อมูล ข้อมูลในการดำเนินการคัดกรองนักเรียนต่อไป

2.2 แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย ด้านการคัดกรองโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการคัดกรองระดับปฐมวัย ศึกษาดูงานแนวทางการดำเนินงานในระดับประถมศึกษา นำแนวทางมาปรับใช้ให้เหมาะกับบริบท ประชุมวางแผนกำหนดปฏิทินในการดำเนินงานอย่างชัดเจน เชิญผู้เชี่ยวชาญมาอบรมให้ความรู้กับครูและผู้ปกครองในการดำเนินงานและการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ส่วนการประเมินจากตัวนักเรียน ใช้วิธีสัมภาษณ์ประเมินจากครู ผู้ปกครองและนักเรียนร่วมกันแทนตัวนักเรียน ครูประจำชั้นรายงานผลการคัดกรองนักเรียนต่อผู้ปกครองเป็นการส่วนตัว แล้วนำผลการคัดกรองมาเป็นข้อมูลในการช่วยเหลือ ส่งเสริมนักเรียน ร่วมกับผู้ปกครองต่อไปพร้อมทั้งมีการประชุม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนำปัญหาและอุปสรรคการคัดกรองมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ญัฐพรรณ แสงน้ำผึ้ง (2562 : 99) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า โรงเรียนจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเชิงวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการคัดกรองมาให้ความรู้แก่คณะครูในการคัดกรอง มีเกณฑ์การคัดกรองที่ชัดเจน ประชุมชี้แจงเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนให้ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองทราบ ให้เข้าใจตรงกัน และยังสอดคล้องกับ สุพรรณษา ศรีม่วง (2563 : 95) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนกลุ่มพุทธมณฑล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม พบว่า โรงเรียนควรมีการชี้แจงให้ผู้ปกครอง ครู บุคลากรทางการศึกษา เข้าใจถึงผลการคัดกรองนักเรียนในรายที่เป็นกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรองสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองในการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นความลับตามผลการคัดกรอง มีการจัดการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำเกณฑ์และตัวชี้วัดการคัดกรองนักเรียนเพื่อความเข้าใจนักเรียนที่ตรงกัน โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน และนำผลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และสามารถคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาได้

2.3 แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย ศึกษาดูงานแนวทางการดำเนินงานในระดับประถมศึกษา นำแนวทางมาปรับใช้ให้เหมาะกับบริบท ประชุมวางแผนกำหนดปฏิทินในการดำเนินงานอย่างชัดเจน เชิญผู้เชี่ยวชาญมาจัดอบรมให้ความรู้กับครูในการดำเนินงานและการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา จัดการประชุมผู้ปกครองพบครูเพื่อร่วมกันหาแนวทางการพัฒนาและกำหนดโครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ให้ตรงกับความต้องการของเด็กนักเรียน จัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาเด็กนักเรียน ครูประจำชั้นรายงานผลการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียนต่อผู้ปกครองเป็นการส่วนตัว พร้อมทั้งมีการประชุม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนำปัญหาและอุปสรรคการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วีระ มีมาก (2562 : 85) ได้

ศึกษาการศึกษาผลและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า โรงเรียนมีการแต่งตั้งคำสั่งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ซึ่งการดำเนิน เป็นหน้าที่หลักของครูที่ปรึกษา จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย กิริยามารยาท และเรื่องอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ฟองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์ (2563 : 93) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 พบว่า โรงเรียนและครูควรจัดทำแผนผัง ขั้นตอน หรือโครงสร้างที่จะดำเนินการส่งเสริม และพัฒนานักเรียนให้เข้าใจง่ายและปฏิบัติได้จริง โรงเรียนแต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม โรงเรียนควรให้ความสำคัญและเห็นความจำเป็น ในการที่จะจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนานักเรียน หรือประสานงานกับหน่วยงานภายนอกให้มีส่วนร่วม ในการสนับสนุนและช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง โรงเรียนควรมีการนิเทศ ติดตาม ให้ครูผู้รับผิดชอบ รายงานผลการพัฒนานักเรียนเป็นระยะ สิ่งที่โรงเรียนควรทำควบคู่กันไปคือการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับ อารียา ก่อกุล (2564) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประจำสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรีเขต 2 พบว่า โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน และโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองทราบ และการเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม

2.4 แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขระดับปฐมวัย ศึกษาดูงานแนวทางการดำเนินงานในระดับประถมศึกษา นำแนวทางมาปรับใช้ให้เหมาะกับบริบท ประชุมวางแผนกำหนดปฏิทินในการดำเนินงานอย่างชัดเจน เชิญผู้เชี่ยวชาญมาจัดอบรมให้ความรู้กับครูในการดำเนินงานและการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายผู้ปกครองและโรงพยาบาลพิชัย ในการจัดกิจกรรม นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ครูประจำชั้นรายงานผลการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียนต่อผู้ปกครองเป็นการส่วนตัว ติดตามผลการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียนจากผู้ปกครองโดยตรง พร้อมทั้งมีการประชุม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนำปัญหาและอุปสรรคการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ เทิดศักดิ์ ยะยอง (2562 : 95) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดอยคำ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง พบว่า สถานศึกษาควรประชุม วางแผนการดำเนินงาน และดำเนินการตามแผนโดยครูผู้รับผิดชอบอย่างเคร่งครัด ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียน มีการวางแผนการตรวจสอบ นิเทศติดตาม กำกับ ดูแลการดำเนินการกิจกรรม และสรุปผลการประเมินกิจกรรม ถ้าเกิดปัญหาในกิจกรรมให้ย้อนกลับไปวางแผน ลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขเป็นวงจรพัฒนาอยู่ตลอดเวลาอย่างเป็นระบบ

และยังสอดคล้องกับ สุพรรณษา ศรีม่วง (2563 : 95) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนกลุ่มพุทธมณฑล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม พบว่า โรงเรียนควรแต่งตั้งและชี้แจงแนวทางการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ โรงเรียนควร ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาต่าง ๆ อย่าง ต่อเนื่อง โรงเรียนควรติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่มีความรู้ความสามารถ ในการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โรงเรียน ควรจัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป โรงเรียนควรมีการ นิเทศ ติดตามผล การจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรมีการประชุมจัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ได้รับการ ช่วยเหลือ ป้องกัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อจะได้ช่วยเหลือได้ทันท่วงที

2.5 แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย ด้านการส่งต่อ โรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการส่งต่อระดับปฐมวัย ศึกษาแนวทางแนวทางการดำเนินงานในระดับ ประถมศึกษา นำแนวทางมาปรับใช้ให้เหมาะกับบริบท จัดตั้งเครือข่ายการส่งต่อเป็นรูปแบบคณะกรรมการ ดำเนินงานการส่งต่อร่วมกับหน่วยงานภายนอก โดยเชิญบุคลากรภายนอกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ดำเนินงานประชุมวางแผนกำหนดปฏิทินการดำเนินงานการส่งต่อ เชิญผู้เชี่ยวชาญมาจัดอบรมให้ความรู้กับครู ในการดำเนินงาน มีการสร้างความเข้าใจถึงเหตุผล และความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ กับนักเรียนและผู้ปกครอง โดยใช้วิธีที่เหมาะสม รายงานผลการส่งต่อต่อผู้ปกครองเป็นการส่วนตัว โรงเรียน กำกับ ติดตาม และประเมินผล พร้อมทั้งมีการประชุม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนำปัญหาและ อุปสรรคการส่งต่อ มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จันทน์ปภา บุตรี (2562 : 93) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการส่ง ต่อให้นักเรียน มีการนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์จันทร์ กลิ่นสุคนธ์ (2563 : 94) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 พบว่า โรงเรียนควรมีแผนผังขั้นตอนวิธีการปฏิบัติชัดเจน โรงเรียน ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน และเครือข่ายผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการ วางแผนหรือหาวิธีการส่งต่อนักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน เกิดทัศนคติที่ดี สามารถยอมรับได้หากบุตร หลานในความดูแลต้องเข้าสู่กระบวนการส่งต่อโรงเรียน มีระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ ช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วต่อไป และยังสอดคล้องกับ พรวิมล กลิ่นศรีสุข (2564 : 177) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการกำหนด โครงสร้างระบบการบริหารงาน และคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อของ

สถานศึกษาให้ชัดเจน ครูที่ปรึกษาดำเนินการสรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือนั้นให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อหรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ครูที่ปรึกษาชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการส่งต่อ ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานการส่งต่อ และครูที่ปรึกษาดำเนินการรายงานผลระหว่างดำเนินการและเมื่อสิ้นสุดกระบวนการช่วยเหลือนักเรียน

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความเป็นไปได้ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การสร้างแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม นำองค์ความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และสังเคราะห์ข้อมูล แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย แล้วนำไปให้ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูโรงเรียนบ้านในเมือง และผู้ปกครองนักเรียนเป็นผู้ประเมินพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ มีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูประจำชั้นดำเนินการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนครบทุกด้านอย่างเป็นระบบ 2. การคัดกรอง ครูประจำชั้นดำเนินการพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนและใช้แบบประเมินพฤติกรรมอย่างครบถ้วน 3. การส่งเสริมและพัฒนา ครูประจำชั้นร่วมกับผู้ปกครองจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน 4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ครูประจำชั้นร่วมกับผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอก ร่วมในการดูแลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา 5. การส่งต่อ ครูประจำชั้นกับผู้ปกครองร่วมกันในการตัดสินใจประสานกับหน่วยงานภายนอก ในกรณีมีการส่งต่อภายนอก ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง ควรนำแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านในเมือง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย ไปทดลองใช้และเสนอผลการประเมินต่อไป
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัย
3. ควรศึกษารูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- คณะครูสายชั้นปฐมวัยโรงเรียนบ้านในเมือง. (2565, 20 มิถุนายน). [สัมภาษณ์ โดย ศตวรรษ บุตรพา, ครูโรงเรียนบ้านในเมือง]
- จันทป์ภา บุตรดี. (2562). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการวิชาสังคมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จรินทร์ ชูนาวา. (2564). *การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนครราชสีมา.
- ณัฐพรรณ แสงน้ำผึ้ง. (2562). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เทิดศักดิ์ ยะยอง. (2562). *การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดอยคำ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ธิดินัดดา สิงห์แก้ว. (2562). *การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วงจร PDCA : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- พรวิมล กลิ่นศรีสุข. (2564). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษาและพัฒนการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. (2542, สิงหาคม 14). ราชกิจจานุเบกษา, 116(74ก), 5-15.
- พองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์. (2563). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วีระ มีมาก. (2562). การศึกษาผลและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์กรุงเทพ.
- สุพรรณษา ศรีม่วง. (2563). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนกลุ่มพุทธมณฑล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุภัทสร สุริยะ. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.
- อารีญา ก่อกุล. (2564). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประจำสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.